

Домашні завдання на період канікул (карантину) «Теоретичні відомості про історію виникнення, становлення та основних аспектів правил волейболу, баскетболу та футзалу»

ВОЛЕЙБОЛ

Волейбóл (від англ. volleyball, volley-удар з лету, ball- м'яч)— спортивна гра з м'ячем, у якій дві команди змагаються на спеціальному майданчику, розділеному сіткою. Волейбол є олімпійським видом спорту.

Історія виникнення волейболу

Винахідником волейболу вважається Вільям Джон Морган, викладач фізичного виховання коледжу Асоціації молодих християн (YMCA) в місті Холіоке (штат Массачусетс, США). 9 лютого 1895 року в спортивному залі він підвісив тенісну сітку на висоті 197 см, і його учні, число яких на майданчику не обмежувалося, стали перекидати через неї баскетбольний м'яч. Морган назвав нову гру «мінтонет». Роком пізніше гра демонструвалася на конференції коледжів асоціації молодих християн в Спрінгфілді і за пропозицією професора Альфреда Т. Хальстеда отримала нову назву — «волейбол». У 1897 році були опубліковані перші правила волейболу. Загальні правила гри сформувалися в 1915—25. У країнах Америки, Африки, Європи практикувався волейбол з шістьма гравцями на майданчику, в Азії — з дев'ятьма або дванадцятьма гравцями на майданчику 11×22 м без зміни позицій гравцями під час матчу. У 1922 році проведені перші загальнонаціональні змагання — в Брукліні відбувся чемпіонат YMCA за участю 23 чоловічих команд. У тому ж році була утворена федерація баскетболу і волейболу Чехословаччини — перша у світі спортивна організація з волейболу. У другій половині 1920-х років виникли національні федерації Болгарії, СРСР, США і Японії. У той же період формуються головні аспекти техніки — подача, приймання, нападний удар і блок. На їх основі виникає тактика командних дій. У 1930-і роки з'явилися груповий блок і страхування, варіювалися нападні й обманні удари. У 1936 році на конгресі Міжнародної федерації з гандболу, що проводився в Стокгольмі, делегація Польщі виступила з ініціативою організувати технічний комітет з волейболу як частину федерації з гандболу. Була утворена комісія, до якої увійшли 13 країн Європи, 5 країн Америки і 4 країни Азії. Членами цієї комісії як основні були прийняті американські правила з незначними змінами: виміри проводилися в метричних пропорціях, м'яча можна було торкатися всім тілом вище поясу, після того, як торкнувся м'яча на блоці, гравцю було заборонено повторне торкання поспіль, висота сітки для жінок — 224 см, зона подачі була суворо обмежена.

У 1984 році Поля Лібо змінив на посту президента FIVB доктор Рубен Акоста, адвокат з Мексики. За ініціативою Рубена Акости проведено численні зміни в правилах гри, направлені на підвищення видовищності змагань. Напередодні Олімпійських ігор-1988 в Сеулі відбувся 21-й конгрес FIVB, на якому були прийняті зміни в регламенті вирішальної п'ятої партії: тепер вона повинна гратися за системою «ралі-пойнт» («розіграш-очко»). З 1998 року така система підрахунку очок розповсюджується на весь матч, в тому ж році з'явилося амплуа ліберо.

На початку 1980-х з'явилася подача в стрибку і сама гра стала ще агресивнішою і швидшою. Збільшився й зріст волейболістів. Якщо в 1970-і роки в команді могло не бути жодного гравця зростом вище 2-х метрів, то з 1990-х років все змінилося. У командах високого класу нижчими 195—200 см зазвичай є лише ліберо. Навіть у жіночих командах гравці вищі за два метри — нормальне явище. З 1990 року стала розіграватися Світова ліга з волейболу, щорічний цикл змагань, покликаний збільшити популярність цього виду спорту у всьому світі. З 1993 проводиться аналогічне змагання у жінок — «Гран-прі».

Історія українського волейболу

До України ж ця гра завітала 1925 року. У тодішньому Харкові мешкав професор В.Блях. Це був спортивний чоловік: якимось у Москві він випадково потрапив на цю гру й не на жарт зацікавився таким дійством. Щось подібне вирішив організувати в Харкові. Професора підтримали його колеги, учні. За кілька днів у місті було зведено перші волейбольні майданчики. Почалися масові змагання, які, власне, і поклали початок розвитку волейболу в Україні.

У лютому 1926 року при Губернській раді фізкультури створюють організаційну групу з розповсюдження та розвитку цього виду спорту. Всеукраїнський спортивно-технічний комітет затвердив єдині правила. На той час у Харкові вже налічувалося близько ста команд. Створюються перші колективи в Дніпропетровську, Одесі, Києві.

1927 року в Харкові розіграно першість України. У змаганнях взяли участь колективи з 11 міст. Перемогу святкували дніпропетровці. Цей турнір, висловлюючись сучасною термінологією, став доброю перевіркою сил перед стартом Всесоюзної спартакіади, яка відбулася в серпні 1928-го.

У фінальному матчі українці з рахунком 2:0 переграли господарів майданчика — москвичів. Таким чином, наші гравці стали першими тріумфаторами у всесоюзних змаганнях. Жіночий колектив посів друге місце.

У квітні 1933 року в Дніпропетровську стартувало так зване волейбольне свято – згодом воно трансформувалося на чемпіонат СРСР.

Зокрема прекрасний український жіночий колектив у Харкові створив Георгій Шелекетін. У складі слобожанської чоловічої дружини відмінно діяв Олексій Єсипенко. У збірній Дніпропетровська своєю неординарною грою вирізнявся популярний на той час волейболіст Семен Великий.

Київ також славився своїми майстрами «летючого» м'яча. Це Михайло Берлянд, Лев Вайнтрауб, Яків Маргуліс. Поруч з ними свій тренерський фах удосконалював Леонід Небилицький, котрий пізніше успішно працював з юнацькими збірними України. Непогано виступали й вихованки Давида Заславського. Українські дівчата – багаторазові чемпіонки СРСР. Наших волейболістів наставники запрошували з превеликим задоволенням, бо добре знали: українці – відмінні спортсмени. Нерідко саме вони визначали перемогу збірної на будь-якому престижному міжнародному турнірі.

Приміром, на Олімпійських іграх 1964 року харків'яни Юрій Венгеровський, Юрій Поярков, одесит Едуард Сибіряков у складі радянської команди здобули золоті медалі. На той час, до речі, Поярков був уже дворазовим чемпіоном світу, а Венгеровський і Сибіряков мали по одному такому титулу.

Через чотири роки в спекотному Мехіко семеро українських волейболістів зійшли на найвищу сходинку п'єдесталу. Це – харків'яни Василіус Матушеवास, Юрій Поярков, луганець Володимир Беляєв, одесити Євген Лапинський, Віктор Михальчук, кияни Володимир Іванов, Борис Терещук. До них можна сміливо приєднати й Едуарда Сибірякова – вихованця вітчизняного волейболу, котрий у ті роки захищав кольори одного з московських клубів. Усього ж Україна має 14 олімпійських чемпіонів, 11 чемпіонів світу, 27 переможців європейських форумів.

Загальні положення правил

У волейбольних матчах матч грається в три або в п'ять партій, і для перемоги в окремої партії потрібно набрати 25 очок. Якщо підсумок матчу залишається спірним і після чотирьох партій, то п'ята грається до 15-ти очок. Одне очко нараховується команді в наступних ситуаціях:

Якщо м'яч вдарився об підлогу на стороні суперника.

Якщо суперник зробив невдалу подачу (в сітку або в аут).

Якщо гравець суперника торкнувся сітки.

Якщо гравець суперника заступив на чужу половину майданчика, або за лицьову лінію при подачі м'яча.

Якщо зроблено подвійне торкання м'яча гравцем суперника, або вони допустили четвертого торкання м'яча.

Хто буде робити найпершу подачу, розігрується кидком м'яча між командами (суддею або від статі).

Право на першу подачу розігрується між командами кидком м'яча суддею або «свічкою» від статі.

Перехід права на подачу і перехід гравців. Перша команда подає, і в результаті розіграшу виграє очко. Знову подає вона ж, до тих пір, поки друга команда не зможе відіграти одне очко. Коли м'яч знову заб'є перша команда другий, відбувається перехід гравців. Всі члени команди зміщуються за годинниковою стрілкою, займаючи місця своїх сусідів. (Кожна половина майданчика складається з шести зон). Завдяки цьому подачу м'яча здійснює не один і той же гравець вю гру, а всі гравці по черзі. Але при найпершій подачі будь-якої команди переходу не відбувається.

Про розстановку гравців на майданчику та їх амплуа

Одночасно на полі грають по шість осіб у кожній команді. Протягом гри надається можливість не більше шести замін.

В середині, ближче всіх до сітки і безпосередньо під нею стоїть центральний гравець першого темпу — він же блокуючий, сполучний, розпасовщик. У прийомі подачі він не бере. Атакуючий удар сам завдає дуже рідко. Його завдання полягає в тому, щоб, прийнявши пас від того, хто прийняв подачу, навісити м'яч для атакуючого удару нападаючому гравцеві. А при атаці суперника — постаратися поставити ефективний блок. Номер його зони — 3-й.

Схема зон на майданчику за номерами.

Гравці другого темпу (догравальника) — здійснюють напад з країв сітки, беручи участь практично у всіх елементах гри. На майданчику номери їх зон — це 2-й і 5-й. Їх завдання — і забити м'яч, і поставити грамотний блок на удар суперника. У прийомі подач вони практично не беруть участь.

Діагональні, в зонах під номерами 1 і 4, беруть участь у всіх елементах гри — і атакують, і захищаються. Але при нанесенні нападаючого удару їх розбіг і удар потрібно наносити, за правилами, до лінії нападу.

Гравець другої лінії під номером 6 — це ліберо, гравець, якому доводиться приймати велику частину подач і атакуючих ударів противника. Він розташовується в самому центрі свого сектора майданчика. Йому нерідко доводиться падати, витягуючи низькі силові м'ячі. В атаці ліберо не бере, блок

теж ставити не може. Його завдання — працювати на прийом м'яча, не допускаючи його втрати.

Основні елементи гри і їх відображення в правилах

Отже, гра складається з таких основних елементів: подача, прийом, пас , нападаючий удар, блок.

Щодо подачі

Подачу здійснює гравець крайньої далекої зони, через лінії, яка є задньою кордоном поля. У першій подачі це спортсмен, обраний за допомогою жереба. Подає сильним ударом направляє м'яч на половину суперника. подача буває нижньої чи верхньої. Верхню подачу досвідчені волейболісти виконують крученої, яка планує і силова в стрибку.

Найскладніша для виконання — силова подача в стрибку. Вона як нападаючий удар, і практикують її професійні спортсмени або дуже досвідчені гравці-аматори. Також, тільки майстрам під силу виконати кручену або плануюче подачу. Коли м'яч полетить не по прямій, а змінить в польоті свій напрямок. Таку подачу набагато складніше прийняти.

Взагалі, будь-яка хороша подача повинна потрапляти в межі поля противника і бути максимально важко береться.

Які правила існують для подачі:

Подавати м'яч тільки через лицьової лінії, заступати за неї на майданчик не дозволяється.

Робити подачу можна тільки після свистка судді, протягом восьми секунд після нього. Якщо гравець поспішив і зробив подачу до свистка, він повторює її. Якщо затримався і не зробив за 8 секунд після свистка — право подачі віддається команді суперників, з втратою 1 очка (при заступі за лінію — теж!)

Про прийомі м'яча, передачі і нападаючому ударі

Правила дозволяють приймати подачу кому завгодно , але в абсолютній більшості випадків це роблять гравці задньої лінії. М'яч можна приймати будь-якою частиною тіла — прийнято не рукою, а, наприклад, головою або ногою м'яч не буде вважатися порушенням, але дотик і в цьому випадку має бути тільки один.

Приблизно половину всіх поданих м'ячів доводиться приймати ліберо — гравцеві центру майданчика. Також в прийомі беруть участь діагональні. А ось гравець першого темпу не бере участі в прийомі, і надзвичайно рідко доводиться приймати м'яч гравцям другого темпу.

В професійному волейболі прийняти м'яч вийде тільки нижнім прийомом.. Ідеальна схема прийому така: прийняв м'яч високо навішує його гравцеві першого темпу (пасуючому), а той зручно навішує м'яч для нападаючого удару атакуючому гравцеві.

Як правило, навіс для удару здійснюється для гравця з 2-й або 4 -й зони. Рідше розпасовщик може підвісити м'яч над собою, щоб атакуючий удар справив діагональний з 1-й або 5-й зони. Але якщо бити буде діагональний, то він зобов'язаний зробити свій стрибок до лінії нападу (в іншому випадку очко зарахують на користь суперників).

Прийом — пас — атакуючий удар.

хороший нападаючий удар робиться так: атакуючий гравець, розбігшись до лінії нападу, прямо перед нею робить стрибок і сильний хльосткий удар по м'ячу. Більшість очок виграється саме нападниками ударами. Але проти них є потужний засіб — блок.

Точно і вчасно поставлений блок теж приносить команді чимало очок. Блок ставиться одним, двома або навіть трьома (це вже у професіоналів і досвідчених гравців) волейболістами. Головний сенс блоку полягає в тому, щоб вчасно стрибнути і витягнутися вздовж сітки, випрямивши вгору обидві руки. Щоб перекрити атакуючому гравцеві суперника зону своєї частини майданчика, не дати м'ячу пролетіти в неї. Зрозуміло, велике значення має зростання спортсмена, який грає на блок.

Повну інформацію по правилам можна подивитися тут:

<http://sport.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/03/FIVB-Volleyball-Rules-UKR.pdf>

БАСКЕТБОЛ

Баскетбóл (англ. basketball — від basket — «кошик» і ball — «м'яч»),] — спортивна командна гра з м'ячем, який закидають руками в кільце із сіткою (кошик), закріпленою на щиті на висоті 3 метри 5 сантиметрів (10 футів) над майданчиком. Баскетбол є олімпійським видом спорту.

Історія виникнення баскетболу

Батьківщиною баскетболу прийнято вважати Сполучені штати Америки. Гра була придумана в грудні в 1891 році в учбовому центрі Християнської молодіжної асоціації в Спрінгфілді, штат Массачусетс. Аби оживити уроки по гімнастиці, молодий викладач, доктор Джеймс Нейсміт, що народився в 1861 році в містечку Рамсей, штат Онтаріо, Канада, придумав нову гру. Він прикріпив до перил балкона дві фруктові корзини без дна, в яких потрібно було закидати футбольний м'яч Концепція баскетболу у нього зародилася, ще в шкільні роки, під час гри в «duck-on-a-rock». Сенс цієї популярної, у той час ігри, полягав в наступному: підкидаючи один, невеликий камінь, необхідно було уразити ним вершину іншого каменя, більшого за розміром. Вже, будучи викладачем

фізкультури, професором коледжу в Спрінгфілді, Д. Нейсміт зіткнувся з проблемою створення гри для зими штату Массачусетс, періоду між змаганнями по бейсболу і футболу. Нейсміт вважав, що у зв'язку з погодою цієї пори року, кращим рішенням буде винайти гру для закритих приміщень. Через рік Д. Нейсміт менше ніж за годину, сидячи за столом в своєму офісі розробив перші 13 пунктів баскетбольних правил:

1. М'яч може бути кинутий в будь-якому напрямі однією або двома руками.

2. По м'ячу можна бити однією або двома руками в будь-якому напрямі, але ні в якому разі кулаком.

3. Гравець не може бігати за м'ячем. Гравець повинен віддати пас або кинути м'яч в корзину з тієї точки, в якій він його зловив, виключення робиться для гравця що біжить на хорошій швидкості.

4. М'яч повинен стримуватися однією або двома руками. Не можна використовувати для утримання м'яча передпліччя і тіло.

5. В будь-якому разі не допускаються удари, захвати, утримання і штовхання противника. Перше порушення цього правила будь-яким гравцем, повинно фіксуватися як фол (брудна гра); другий фол дискваліфікує його, поки не буде забитий наступний м'яч і, якщо був очевидний намір травмувати гравця, на всю гру, жодна заміна не дозволяється.

6. Удар по м'ячу кулаком - порушення пунктів правил 2 і 4, покарання описане в пункті 5.

7. Якщо обоє із сторін здійснює три фоли підряд, вони повинні фіксуватися за гол, для противників (це означає, що за цей час противники не повинні зробити жодного фолу).

8. Гол зараховується, - якщо кинутий або такий, що відскочив від підлоги м'яч потрапляє в корзину і залишається там. Гравцям, що захищаються, не дозволяється стосуватися м'яча або корзини у момент кидка. Якщо м'яч стосується краю, і противники переміщують корзину, то зараховується гол.

9. Якщо м'яч вирушає в аут (за межі майданчика), то він має бути викинутий в поле і першим гравцем, що торкнувся його. В разі суперечки викинути м'яч в поле, повинен суддя. Вкидаючому гравцеві дозволяється утримувати м'яч п'ять секунд. Якщо він утримує його довше, то м'яч віддається противникові. Якщо будь-яка із сторін намагається затягувати час, суддя повинен дати їм фол.

10. Суддя повинен стежити за діями гравців і за фолами, а також повідомляти рефері, про три, досконалих підряд фолах. Він наділяється владою дискваліфікувати гравців згідно правилу 5.

11. Рефері повинен стежити за м'ячем і визначати, коли м'яч знаходиться в грі (в межах майданчика) і коли вирушає в аут (за межі майданчика), яка із сторін повинна володіти м'ячем, а також виконувати будь-які інші дії, які зазвичай виконують рефері.

12. Гра складається з двох половин по 15 хвилин кожна з перервою в 5 хвилин між ними.

13. Сторона, що закинула більше м'ячів в цей період часу є переможцем.

Але вже перші матчі по цих правилах викликали їх зміни. Хоча більшість з них діє і до цього дня. Вболівальники на балконах ловили відлітаючи м'ячі і намагалися їх закинути в корзину противника. Тому незабаром з'явилися щити, які стали захистом для корзини. 12 лютого 1892 року, вивчивши правила і освоївши ази техніки, студенти коледжу Спрінгфілдського, у присутності ста глядачів провели перший в історії баскетболу «офіційний» матч, що мирно завершився з результатом 2:2. Його успіх був настільки оглушливим, а слух про нову гру поширився з такою швидкістю, що незабаром дві Спрінгфілдські команди стали проводити показові зустрічі, збираючи на своїх виступах сотні глядачів. Їх почин підхопили студенти інших коледжів, і вже наступного року весь американський північний схід був охоплений баскетбольною лихоманкою. Уже в 1893 році з'являються залізні кільця з сіткою. Нова гра виявилася настільки цікавою і динамічною, що в 1894 році в США були видані перші офіційні правила. В той же час баскетбол із США проникає спочатку на схід - до Японії, Китаю, на Філіппіни, а потім до Європи і Південної Америки. У 1895 році були введені штрафні кидки з відстані 5м 25см. Ведення м'яча у всіх його варіантах було узаконене в 1896 році.

Стихійне утворення любительських команд і ліг привело до того, що студенти прагнули займатися виключно баскетболом, віддаючи перевагу йому над не лише такими традиційними ігровими видами, як американський футбол і бейсбол, але і гаряче улюбленою опікунами коледжів гімнастиці. Чиновники Молодіжної Християнської Асоціації, послухавши скарги противників нового віяння, не стали закривати ока на таке волаюче знехтування основ учбового процесу і практично закрили двері спортивних студентських залів. Проте їх прагнення заборонити, новий вигляд спорту, що нестримно набирал популярність, було подібно до спроб уручну зупинити поїзд, що розганявся.

Втім, в цих заборонах за бажання можна виявити і позитивну сторону, бо саме вони спровокували проведення першого професійного баскетбольного матчу, тобто матчу за гроші. Сталося це в 1896 році, коли команда з Трентона, штат Нью-Джерсі, для того, щоб сплатити оренду залу, вимушена була продавати квитки за свою гру. Розплатившись після закінчення зустрічі з власниками приміщення, команда виявила, що у неї залишилася частина виручених за квитки грошей, яка і була порівну поділена між гравцями, зробивши кожного з них багатше на 15 доларів.

Через 10 років на Олімпійських іграх в Сент-Луїсі (США) американці організували показовий турнір між командами декількох міст. Такі ж показові турніри були проведені на Олімпіадах 1924(Париж), 1928(Амстердам).

У 1925 році створена Американська баскетбольна ліга, в 1937 році - Національна баскетбольна ліга. Одна з самих відомих команд 1930-х років - «Нью-Йорк Ренесанс», у складі якої були чорношкірі гравці, за 22 сезони вони взяли 2318 перемог і програли 381 матч. У 1961 році була створена Американська баскетбольна ліга (8 команд), в 1967 - Американська баскетбольна асоціація (11 команд). Після їх об'єднання в 1976 році була заснована Національна баскетбольна асоціація (НБА).

Історія українського баскетболу

Історія розвитку українського баскетболу починається тільки після Великої Жовтневої соціалістичної революції. Партія й уряд завжди приділяли велику увагу розвитку радянського фізкультурного руху. При профспілкових клубах, товариство «Динамо» і в армії почали організовуватися гуртки фізичної культури й секції, у тому числі й з баскетболу. В 1959 р. створюється Союз спортивних товариств і організацій СРСР. Головним завданням Союзу був подальший розвиток масової фізичної культури молоді. Того ж року створюються федерації з різних видів спорту. У шкільну програму з фізичної культури, поряд з легкою атлетикою й гімнастикою, були уведені баскетбол, волейбол і ручний м'яч. У шкільних секціях з баскетболу готувалися юні баскетболісти, які виступали в різних змаганнях. Як і багатьом іншим видам спорту, належна увага в Україні приділяється баскетболу.

З 1991 року, від здобуття Україною незалежності, на території країни проводяться баскетбольні змагання під егідою державної суперліги.

І хоча українські команди не вважаються найсильнішими у світі, все ж баскетбол як вид спорту активно розвивається в усіх своїх аспектах, даруючи насолоду вболівальникам і подаючи відмінний приклад здорового способу життя молодому поколінню.

Самі популярні клуби української суперліги::

- «Азовмаш» (Маріуполь),
- «Будівельник» (Київ),
- «Говерла» (Івано-Франківськ),
- «Дніпро» (Дніпро),
- «БКДонецьк» (Донецьк),
- «БККиїв» (Київ),
- «Кривбасбаскет» (КривийРіг),
- «Миколаїв» (Миколаїв),
- «Одеса» (Одеса),
- «Політехніка-Галичина» (Львів),
- «Феро-ЗНТУ» (Запоріжжя),

- «Хімік» (Южне),
- «Черкаські мавпи» (Черкаси).
- СК «Прометей» (Кам'янське)
- БК «Запоріжжя»(Запоріжжя)
- БК «Харківські соколи»(Харків)

Найбільш титулованою серед українських команд вважається київський «Будівельник». Ця Команда є першим чемпіоном незалежної України, в минулому утримуючи титул першості шість разів поспіль.

Варто відзначити, що українські баскетбольні команди завжди відкриті для іноземних спортсменів. Так, у більшості з них давно грають легіонери з різних країн світу, які займають гідне місце в основному складі команди

Загальні положення правил

В баскетбол грають дві команди, зазвичай по дванадцять осіб (як чоловіки, так і жінки), від кожної з яких на майданчику одночасно діють п'ять гравців. Мета кожної команди в баскетболі — закинути м'яч у кошик суперника і перешкодити іншій команді опанувати м'ячем і закинути його в кошик своєї команди. М'ячем грають тільки руками. Бігти з м'ячем, не ударяючи їм в підлогу, навмисно бити по ньому ногою, блокувати будь-якою частиною ноги або бити по ньому кулаком — порушення. Випадкове ж зіткнення або торкання м'яча стопою або ногою не є порушенням.

Переможцем в баскетболі стає команда, яка після закінчення ігрового часу набрала більшу кількість очок. При рівному рахунку після закінчення основного часу матчу призначається овертайм (зазвичай п'ять хвилин додаткового часу), у разі, якщо і після його закінчення рахунок буде рівним, призначається другий, третій овертайм і т. д., до тих пір, поки не буде виявлений переможець матчу.

За одне влучення м'яча в кільце може бути зарахована різна кількість очок:

- 1 очко — кидок зі штрафної лінії;
- 2 очки — кидок з середньої або близької дистанції (ближче триочкової лінії);
- 3 очки — кидок з-за триочкової лінії на відстані 6м 75см (7м 24см в Національній баскетбольній асоціації);

Гра офіційно починається спірним кидком в центральному колі, коли м'яч правильно відбитий одним з гравців. Матч складається з чотирьох періодів по десять хвилин (дванадцять хвилин в Національній баскетбольній асоціації) з перервами по дві хвилини. Тривалість перерви між другою і третьою чвертями гри — п'ятнадцять хвилин. Після великої перерви команди повинні помінятися кошиками.

Гра може відбуватися на відкритому майданчику і в залі висотою не менше 7 м. Розмір поля — 28x15 м. Щит розміром 180x105 см від стійки. Від нижнього краю щита до підлоги чи ґрунту повинно бути 275 см. Кошик представляє собою металеве кільце, обтягнуте сіткою без дна. Вона кріпиться на відстані 0,31 м від нижнього обріза щита. Встановлена стандартами ФІБА для чоловічих змагань окружність м'яча — 74,9-78 см, маса — 567—650 г (для жіночих відповідно 72,4-73,7 см і 510—567 г).

Порушення

Аут — м'яч вийшов за межі ігрового майданчика.

Пробіжка — гравець, який контролює «живий» м'яч, здійснює переміщення ніг понад обмеження, встановлене правилами.

Порушення ведення м'яча, що включає в себе проніс м'яча, подвійне ведення.

Три секунди — гравець нападу перебуває в зоні штрафного кидка більше трьох секунд у той час, коли його команда володіє м'ячем у зоні нападу.

П'ять секунд — гравець при виконанні вкидання не розлучається з м'ячем впродовж п'яти секунд.

Вісім секунд — команда, що володіє м'ячем із зони захисту не вивела його в зону нападу за вісім секунд.

24 секунди — команда володіла м'ячем більше 24 секунд і не здійснила жодного точного кидка в кільце. Команда отримує право на нове 24 секундне володіння, якщо м'яч, кинутий по кільцю, торкнувся дужки кільця, або щита, а також у разі одержання фолу від команди, що захищається.

Опікуваний гравець — гравець тримає м'яч більше п'яти секунд, у той час як суперник його щільно опікає.

Порушення повернення м'яча в зону захисту — команда, що володіє м'ячем у зоні нападу, перевела його в зону захисту.

Фоли

Суддя фіксує фол

Фол в баскетболі — недотримання правил, викликане персональним контактом або неспортивною поведінкою. Серед видів фолів такі:

персональний;

технічний;

неспортивний;

дискваліфікуючий.

Гравець, який отримав 5 фолів (6 фолів у НБА) в матчі повинен покинути ігровий майданчик і не може брати участь у матчі (але при цьому йому дозволяється залишитися на лаві запасних). Гравець, що отримав

дискваліфікуючий фол, повинен залишити місце проведення матчу (гравцеві не дозволяється залишитися на лаві запасних).

Тренер дискваліфікується, якщо:

він зробить 2 технічних фоли;
офіційна особа команди або запасний гравець здійснять 3 технічних фоли;
тренер здійснив 1 технічний фол, і офіційна особа команди або запасний гравець здійснять 2 технічних фоли.

порушується заборона нецензурної лайки і образ.

Кожен фол йде в рахунок командних фолів, за винятком технічного фолу, отриманого тренером, офіційною особою команди чи гравцем на лавці запасних.

Повну інформацію по правилам можна подивитися тут:

http://i.fbu.kiev.ua/1/files/global/1%D0%BA%D0%B0%D1%82/Pravila_2019_Final_31_01_19.pdf

ФУТЗАЛ

Футбол в залах (*Футзал*) — командна гра з м'ячем в спортивному залі за правилами, близьким до футболу, змагання з якої проводяться під егідою АМФ. Футбол в залах іноді називається футзалом АМФ. Іншою грою, яку також часто називають футзалом ФІФА, є міні-футбол, змагання з якого проводяться під егідою ФІФА. Ці види спорту часто плутають, але між ними є різниця: міні-футбол ближче до великого футболу, в ньому дозволені підкати, а м'яч з ауту вводиться руками, на відміну від футзалу. Тому у фут залі гра будується на комбінаціях пасів, в той час як міні- футбол — більш контактна гра, в якій багато боротьби за м'яч.

Історія виникнення футзалу

Одна з версій появи сучасного (футзалу) виглядає таким чином.

У 1930 році під час проведення першого чемпіонату світу з футболу в столиці

Уругваю Монтевідео Хуан Карлос Серіані запропонував версію футболу 5 на 5 для юнацьких змагань. Правила гри дозволяли проводити змагання як на вулиці, так і в залі намайданчиках без використання стін і бортів.

Міні-футбол швидко поширився по всій Південній Америці, особливо, в Бразилії, а також у США.

Вперше міжнародні змагання з футзалу на рівні національних збірних команд

пройшли в 1965 році, коли збірна Парагваю виграла Кубок Південної Америки.

До 1979 року було проведено шість розіграшів цього Кубка, незмінним переможцем ставала національна збірна Бразилії.

Першими в Європі в сучасний міні-футбол почали грати австрійці. У 1958 році один з керівників збірної команди Австрії Йозеф Аргауер привіз ідею цієї гри зі Швеції з чемпіонату світу з футболу, де побачив тренувальну гру бразильських футболістів (Пеле, Зіко, Діді, Гарінча тощо) у залі і, приїхавши до Відня, запропонував організувати турнір. Першими з радянських команд познайомилися з міні-футболом київські динамівці і московські торпедовці в 1972 році, приїхавши до Австрії для проведення навчально-тренувального збору.

Щорічно в світі інтерес до міні-футболу помітно зростає, збільшувалася кількість

великих міжнародних змагань і в цих умовах ФІФА прийняла рішення взяти цю гру під свою егіду.

Ось уже близько століття футзал відомий спортивним уболівальникам. Довжина майданчика становить 36-40 метрів, ширина 18-20 метрів. У кожній команді на поле виходять 5 осіб, один з яких воротар. Решта гравців спеціально не називаються захисниками і нападаючими. Тому, що всі вони беруть участь і в захисті і в нападі. Розмір воріт - в довжину 3 метри, у висоту - 2 метри. Гра проходить в два тайми, по 20 хвилин кожен. Нагадуємо, що в цій грі, як в хокеї з м'ячем воротаря можна замінити польовим гравцем.

Історія українського футзалу

Установча конференція зі створення Асоціації міні-футболу (футзалу) відбулася 09.03.1993 року в Дніпропетровську в конференц-залі готелю «Світанок». - Виконуючий обов'язки президента Союзу міні-футбольних клубів України Володимир Кобзарев поінформував присутніх про стан розвитку міні-футболу в Україні. Потім був обговорений і проголосований 35 голосами (один утримався) проект статуту Асоціації міні-футболу України. На конференції більшістю в один голос президентом Асоціації міні-футболу (футзалу) був обраний Лисенчук Геннадій Анатолійович. Українські міні-футбольні команди в ті роки своїми впевненими виступами на всесоюзній арені завоювали високий авторитет. Дніпропетровський «Механізатор» в 1991 році став першим (і останнім) володарем Кубка СРСР під керівництвом заслуженого тренера України Геннадія Григоровича Шура. У фінальному турнірі другого чемпіонату України в 1991 році брало участь 10 команд. Турнір затвердив домінуюче становище дніпропетровських команд в українському мініфутболі. Весь п'єдестал пошани зайняли команди з Дніпропетровська - «Механізатор», який переконливо переграв усіх своїх суперників (лише в матчі із земляками з

агроуніверситету задовольнявся нічиєю 4:4) і став чемпіоном України під керівництвом заслуженого тренера України Геннадія Григоровича Шура. Срібні медалі завоювали футболісти Дніпропетровського хіміко-технологічного інституту, бронзові медалі були вручені футболістам Дніпропетровського аграрного університету. У 1992 році до фінального турніру чемпіонату України прийшла шістка команд (всього брало участь 13 команд) В 1994 році створена національна збірна команда України з футзалу під керівництвом майстра спорту СРСР, президента АМФУ Геннадія Лисенчука, яка стала переможцем на міжнародному турнірі «Катару» (ОАЕ) і виграла на міжнародному турнірі «Кубок Донбасу». Вперше збірна України з міні-футболу прийняла участь в офіційних змаганнях - на Кіпрі пройшов чемпіонат світу серед студентських команд. З першого матчу українська збірна захопила лідерство, обігравши з рахунком 12:1 збірну Алжиру, не могли протистояти нашим спортсменам і кіпріоти, гра закінчилася з рахунком 10:3 на користь українських спортсменів. Перемігши в 3-му турі бразильців з рахунком 6:3, в чвертьфіналі по пенальті наша команда програла бельгійцям з рахунком 4:5. В іграх за 5-8 місця українці обіграли португальців з рахунком 8:4 і бразильців 3:1. Гравці збірної команди України забили найбільше м'ячів - 40. На засіданні виконкому АМФУ затверджена емблема Асоціації. У 1995 році національна збірна команда України з футзалу виграла 12-й міжнародний турнір «Артус-Кап» у Німеччині, посіла третє місце на міжнародних турнірах «Каттара-95» (ОАЕ) і «Хаме» (Бельгія), а також стала срібним призером відбіркових ігор, проводяться під егідою ФІФА та УЄФА серед національних збірних команд в Італії р. Турині. Звання чемпіона України в 1995 році під керівництвом Геннадія Шура здобула команда Дніпропетровського «Механізатора». Команда із Запоріжжя «Надія-ЗДУ» виграла перше місце в Євро-Азіатської лізі .Проведено перший чемпіонат Збройних сил України, в якому взяли участь збірні команди Військ протиповітряної оборони (ППО), Військово-повітряних сил (ВПС), Військово-морських сил (ВМС), Південного оперативного командування (Одеса), Західного оперативного командування (Львів), Північного оперативного командування (Чернігів). Перше місце в чемпіонаті зайняла збірна команда ППО. У 1996 році національна збірна команда України з футзалу в Іспанії виграла бронзові медалі на третьому чемпіонаті світу.Студентська збірна команда України у Фінляндії зайняла третє місце на чемпіонаті світу серед студентських команд. У фінальній стадії чемпіонату Європи національна збірна команда України посіла 5-е місце, на міжнародних турнірах «Київська Русь», «Кубок Великого Дніпра», «Граау» (Голландія) виграла перші місця. У 1998 році молодіжна збірна команда України з футзалу у Португалії під керівництвом головного тренера Геннадія Лисенчука вперше стала чемпіоном світу серед студентських збірних команд. Національна

збірна команда України з футзалу стала срібним призером відбіркового турніру чемпіонату Європи. У Бразилії в м. Вікторія національна збірна команда України в матчі з національною збірною команди Бразилії вперше перемогла бразильців з рахунком 1:0 (Юрій Усаковський). У 2000 році національна збірна команда України стала срібним призером вибіркових ігор Чемпіонату світу серед національних збірних команд в Словенії, перемогла у відбіркових матчах чемпіонату Європи в Андоррі.. В АМФУ створено комітет жіночого міні-футболу (футзалу) України, який очолив Валерій Дмитрович Завальний. У 2001 році національна збірна команда України виграла срібні медалі на другому чемпіонаті Європи в м. Москві (Росія), поступившись у фіналі в додатковий час чемпіону світу збірній Іспанії в присутності шести тисяч глядачів (головний тренер, заслужений тренер України Геннадій Лисенчук, тренер Станіслав Гончаренко. У 2003 році національна збірна команда України в Італії під керівництвом головного тренера Лисенчука Г.А. і тренера Олега Солодовника стала віце-чемпіоном Європи з футзалу серед національних збірних команд. В Іспанії в Пальма де Мальорка студентська збірна Україна під керівництвом Геннадія Лисенчука завоювала золоті медалі на Чемпіонаті світу серед студентських команд. Національна збірна команда України з футзалу посіла 5-е місце на Чемпіонаті світу серед національних команд в Тайбеї (Тайвань). УЄФА опублікувала офіційний рейтинг європейських національних збірних з футзалу. Збірна команда України на 3-му місці. Очолила рейтинг збірна команда Італії, на другому місці команда Іспанії. Всього в рейтингу позначено 34 країни Європи. У 2008 році національна збірна команда України з футзалу завоювала путівку на Чемпіонат світу, який відбувся в Бразилії. Це стало можливим після вдалого для нашої команди результату (3:4) у повторному матчі проти національної команди Угорщини. Збірна команда України з футзалу за результатом оприлюдненого УЄФА рейтингу національних збірних команд з футзалу посіла 4-е місце після Італії, Іспанії та Росії.

Загальні положення правил

1. Розміри. Площадка для гри повинна мати форму прямокутника довжиною від 25 до 42 м і шириною від 15 до 25 м. У всіх випадках довжина повинна бути більше ширини.

2. Розмітка. Площадка повинна бути розмічена виразними лініями шириною 8 см. Довгі лінії, що обмежують майданчик, називаються боковими лініями, а короткі - лініями воріт. Поперек майданчика проводиться середня лінія. Центр майданчика повинен бути позначений відповідною позначку. Навколо центру майданчика проводиться коло радіусом 3 м.

3. Штрафная площа. На кожній половині майданчика навколо кожної стійки воріт під прямим кутом до лінії воріт у межах майданчика проводяться чверті кола радіусом 6 м. Верхні кінці чвертей кола з'єднуються лінією, паралельною лінії воріт. Довжина цього відрізка дорівнює 3 м і відповідає відстані між стійками воріт. Кожна з вийшов, геометричних фігур, обмежених дугами кола та відрізками прямих, носить назва штрафному майданчику.

4. 6-метрова відмітка. Посередині відрізка, що з'єднує кінці дуг, що обмежують штрафний майданчик, на відстані 6 м від лінії воріт наноситься відповідна відмітка. Вона служить для виконання 6-метрового удару і називається 6-метровою відміткою.

5. Зони заміни. На бічній лінії з того боку, де розташовані лавки для запасних гравців, перпендикулярно до неї на відстані 3 м від середньої лінії проводяться дві лінії завдовжки 80 см (40 см в межах майданчика і 40 см поза нею). Коли гравці виходять на майданчик або залишають її, вони повинні робити це, перетинаючи бокову лінію на відрізку між цими 80-сантиметровими лініями

6. Ворота. Посередині кожної лінії воріт встановлюються ворота. Вони складаються з двох вертикальних стійок, розташованих на відстані 3 м один від другий (з внутрішнього виміру) і з'єднаних горизонтальною поперечиною, нижній кінець якої знаходиться на висоті 2 м від поверхні майданчика. Поперечний перетин поперечини являє собою квадрат зі стороною 8 см. Ширина стійок і перекладини повинна бути однаковою. Позаду воріт до стійок і перекладині кріпиться сітка. Нижня частина сітки прикріплена до зігнутих кронштейнів або інших кріпильних деталей.

Примітка. Сітки воріт. Дозволяється використовувати сітки, виготовлені з конопель, джуту або нейлону. Однак нейлонові зав'язки для сіток не повинні бути тонше аналогічних зав'язок з джуту або пеньки.

7. Поверхня майданчика. Поверхня майданчика повинна бути гладкою, плоскою та безпечною для гравців у разі падінь. Рекомендується для покриття майданчика використовувати дерево або синтетичний матеріал. Від використання бетону або асфальту слід відмовитися.

Вказівки. Для міжнародних матчів ігровий майданчик повинен бути довжиною від 38 до 42 м і шириною від 18 до 22 м.

У тому випадку, якщо довжина ліній воріт становить близько 15-16 м, радіус чвертей кола, що утворюють контури штрафної площі, слід зменшити до 4 м.

Для покриття майданчика дозволяється використовувати природний дерен, синтетичний килим або земляний ґрунт.

М'яч. Довжина кола м'яча повинна бути в межах від 62 до 66 см. Вага м'яча до початку гри повинен становити від 340 до 390 грамів (по номенклатурі ФІФА - м'яч № 4). Під час гри м'яч може бути замінений тільки з дозволу судді.

Кількість гравців.

1. У матчі беруть участь дві команди, кожна з яких складається не більше ніж з 5 гравців, у тому числі одного воротаря:

2. У будь-якому офіційному міжнародному матчі, а також матчах національного чемпіонату всіх рівнів допускається заміна гравців.

3. Максимальна кількість запасних гравців, що використовуються кожною з команд протягом усього матчу, - 6.

4. Число «летючих» замін по ходу матчу не лімітується, за винятком воротаря, якого можна замінювати тільки в той момент, коли м'яч вийде з гри. Гравець, який був замінений, стає запасним і може знову повернутися на майданчик замість будь-кого з інших гравців.

5. «Летюча» заміна - це заміна, що виробляється в той момент, коли м'яч знаходиться в грі. Така заміна здійснюється при дотриманні наступних умов

а) гравець, якого замінюють, повинен покинути майданчик через бокову лінію на відрізку, що зветься зоною заміни;

б) гравець, який виходить на заміну, має право вступити на майданчик тільки в так званій зоні заміни і тільки в той момент, коли гравець, якого замінили, залишив майданчик;

в) запасний гравець незалежно від того, бере він участь у грі чи ні, має нести таку ж відповідальність за свої дії, що і гравець, що знаходиться на майданчику;

г) заміна вважається завершеною в той момент, коли запасний гравець виходить на майданчик, з цього моменту він стає гравцем основного складу, а гравець, якого замінили, - запасним.

6. Воротар має право помінятися місцями з будь-яким іншим гравцем своєї команди. Це здійснюється тільки після отримання дозволу судді і тільки в той момент, коли м'яч вийде з гри.

Покарання:

а) при порушенні, передбаченому п. 6, гру не слід зупиняти. Гравців, які допустили це порушення, необхідно попередити відразу ж, як тільки м'яч вийде з гри;

б) якщо в процесі «літаючий» заміни запасний гравець виходить на майданчик до того, як гравець, якого замінюють, повністю покинув її, суддя повинен зупинити гру. Він повинен видалити заміненого гравця з поля, винести попередження гравцю, що вийшов на заміну, і відновити гру вільним ударом, який виконується гравцем протилежної команди з місця, де знаходився м'яч у момент зупинки гри. Однак якщо м'яч у цей момент знаходився в штрафній площі провинилася команди, то вільний удар проводиться з 6-метрової межі штрафної площі в точці, найближчій до того місця, де знаходився м'яч;

в) якщо в процесі «летючої» заміни запасний гравець виходить на майданчик або замінений гравець залишає її поза зоною заміни, то суддя не повинен зупиняти гру, і як тільки м'яч вийде з гри, порушник повинен отримати попередження.

Вказівки. Мінімальна кількість гравців, при якому команда допускається до гри, - 5.

Якщо у випадку видалення гравців в будь-якій з команд залишиться менше двох польових гравців, то матч припиняється.

Обмундирування гравців.

1. Гравець не повинен носити будь-які об'єкти, які становлять небезпеку для інших гравців.

2. Обмундирування гравців складається з футболки, боягузів, гетр і взуття. Дозволяється грати в тренувальних або гімнастичних туфлях з верхом із тканини або м'якої шкіри і підошвою з гуми або подібного до неї матеріалу. Грати без взуття забороняється.

3. Футболки гравців повинні мати номери. Футболісти однієї і тієї ж команди не повинні мати однакових номерів.

4. Воротареві дозволяється грати в довгих трусах. Одяг воротаря за кольором повинна відрізнитися від одягу інших гравців і судді. За будь-яке порушення цього правила винний гравець видаляється з поля для приведення в порядок свого обмундирування. Він може повернутися на поле тільки з дозволу судді, який повинен особисто переконатися в тому, що одяг та взуття гравця приведені в порядок. Це можна зробити тільки тоді, коли м'яч вийде з гри.

Суддя. Для проведення кожної офіційної гри призначається суддя. Його повноваження і права, надані йому правилами гри, вступають у чинності з моменту його прибуття до місця змагань і закінчуються з його від'їздом.

Під час матчу право судді накладати стягнення поширюється і на порушення, вчинені в той момент, коли гра була тимчасово припинена і м'яч вийшов з гри. Рішення судді по всіх пунктах, пов'язаних з грою, є остаточними, оскільки від них залежить результат матчу.

Суддя:

- а) зобов'язаний стежити за суворим дотриманням правил гри;
- б) повинен утримуватися від покарання гравців у тих випадках, коли, на його думку, зупинка гри дасть певну перевагу провинилася команді;
- в) повинен зафіксувати всі інциденти, що мали місце до, під час або після матчу;
- г) повинен вести хронометраж гри і стежити за тим, щоб гра тривала протягом терміну, встановленого правилами гри, додаючи до нього час, втрачений з непередбаченими обставинами або з інших причин;
- д) має право на власний розсуд зупиняти гру за будь-якого порушення правил, а також, якщо визнає за необхідне тимчасово перервати або зовсім припинити її з причин настання несприятливих або небезпечних погодних умов (гроза, смерч, ураган, землетрус, настання темряви і т. п.), внаслідок втручання глядачів і з будь-якої іншої причини, у разі припинення гри суддя повинен скласти докладний рапорт з викладенням всіх обставин і у встановлений Положенням про змагання термін відправити його в організацію, що проводить змагання;

е) з моменту свого виходу на майданчик має право винести попередження будь-якому гравцеві, винному у порушенні правил або неспортивній поведінці, і, якщо гравець продовжує вести себе недисципліновано, відсторонити його від подальшої участі в грі; в таких випадках прізвище провинився гравця і причина накладеного стягнення заносяться до протоколу матчу, що в термін, встановлений Положенням про змаганнях, надсилається в організацію, що проводить змагання;

ж) не повинен дозволяти нікому, крім гравців і судді на лінії, виходити на майданчик ;

з) повинен зупинити гру, якщо, на його думку, гравець отримав серйозну травму, запропонувати в найкоротший термін винести потерпілого за межі майданчика і негайно відновити гру, у випадку незначної травми у футболіста гру зупиняти не слід, поки м'яч не вийде з гри, не слід надавати допомогу безпосередньо на майданчику гравцю, який в змозі самотійно дістатися до бічної лінії або лінії воріт;

и) повинен видалити з поля будь-якого гравця, який, на його думку, грубо поводить, винен у серйозному порушенні правил гри або допускає образливі та нецензурні вирази;

к) дає сигнал до відновлення гри після кожної зупинки її;

л) приймає самотійне рішення про відповідність м'ячі.

Суддя на лінії. На допомогу судді призначається суддя на лінії, що переміщується на протилежній від нього стороні майданчика і повинен сигналізувати судді (за ким і залишається остаточне рішення):

а) яка зі сторін повинна виробляти кутовий удар, удар від воріт або удар з бокової лінії;

б) чи правильно виконана «летюча» заміна.

Він також повинен допомагати судді проводити гру відповідно до правил. На суддю на лінії покладається контроль за 5-хвилинним періодом гри в меншості, яким карається команда, чий гравець був видалений з поля. У випадку необгрунтованого втручання або неправильної поведінки судді на лінії суддя має право відмовитися від його послуг і вимагати його заміни, про що він повинен буде згодом повідомити організацію, що проводить змагання.

Суддя на лінії повинен мати прапор яскравого кольору (червоний або жовтий), який надається коман-дою господарів поля.

Вказівки. Міжнародні матчі обов'язково проводяться з суддею на лінії.

У міжнародних матчах або у матчах внутрішнього календаря, якщо так побажають організатори змагання, для контролю за 5-хвилинним періодом гри в меншості після видалення гравця призначається спеціальний суддя.

Тривалість ігри. Гра триває два рівних тайми по 25 хвилин при дотриманні наступних умов:

а) у кожному з таймів суддя повинен компенсувати Час, втрачене, на його думку, в результаті дій гравців, спрямованих на затягування пауз у грі в тактичних цілях, на транспортування травмованих гравців з майданчика або з якої-небудь іншої непередбаченої причини;

б) тривалість кожного з таймів повина бути збільшена на виконання 6-метрового удару, призначеного незадовго до його закінчення.

Інтервал між таймами не повинен перевищувати 10 хвилин.

Початок гри. Перед початком гри проводиться жеребкування для вибору сторін майданчика чи права початкового удару. Команда, що виграла жереб, отримує право вибрати сторону майданчика або початковий удар.

Гра починається за сигналом судді одним з гравців ударом з місця (тобто ударом ногою по нерухомому м'ячу, який лежав в центрі майданчика), причому м'яч при цьому повинен бути спрямований на половину майданчика суперників. Всі гравці повинні перебувати на своїй половині майданчика, причому гравці команди, не виконує початковий удар, повинні розташовуватися на відстані не ближче 3 м від м'яча до тих пір, поки початковий удар не буде виконаний. М'яч вважається у грі після того, як він пройде відстань, рівну довжині свого кола. Гравець, який виконав початковий удар, не має права вдруге торкнутися м'яча раніше будь-кого з інших гравців.

Після забитого м'яча гра відновлюється, так само як і на початку гри, футболістом тієї команди, у ворота якої був забитий гол.

Після перерви між таймами команди міняються сторонами майданчика, і початковий удар виконується гравцем тієї команди, яка не робила його на початку гри.

Покарання. При будь-якому порушенні правил початку гри початковий удар повторюється. Однак якщо гравець, який виконав початковий удар, вдруге стосується м'яча раніше будь-кого з інших гравців, то суддя повинен зупинити гру і призначити вільний удар, який пробивається гравцем протилежної команди з місця, де сталося вторинне торкання. У тому випадку якщо вторинне торкання відбулося в штрафному майданчику протилежної команди, то вільний удар виконується з 6-метрової межі штрафного майданчика з найближчою до місця вторинного точки дотику.

М'яч, забитий у ворота безпосередньо з початкового удару, не зараховується.

Після тимчасового припинення гри, перерваної з причин, не передбаченої правилами, за умови, що м'яч безпосередньо перед зупинкою знаходився в межах майданчика, тобто не перетинав бічну лінію або лінію воріт, гра поновлюється спірним м'ячем в тому місці, де знаходився м'яч у момент зупинки гри.

При розіграші спірного м'яча суддя, взяв м'яч у руки, дає йому можливість потім впасти на майданчик. М'яч вважається у грі після того, як він торкнеться майданчика. Якщо при цьому м'яч вийде за межі майданчика, перш ніж торкнеться статі, то суддя повинен повторити розіграш спірного м'яча. Жоден з гравців не повинен стосуватися м'яча до тих пір, поки він не торкнеться

майданчика. При недотриманні цієї умови розіграш спірного м'яча повторюється.

М'яч у грі та поза грою. М'яч вважається що вийшов з гри, якщо:

а) він повністю перетнув лінію воріт або бокову лінію по підлозі або в повітрі;

б) гра зупинена суддею.

Протягом всього іншого часу від початку до закінчення матчу м'яч вважається в грі в тому числі і в тих випадках, коли:

а) м'яч відскакує на майданчик від стійки воріт або перекладини;

б) м'яч потрапляє в суддю або суддю на лінії, що знаходяться в межах майданчика;

в) відбулося порушення правил, але суддя ще не зупинив гру.

Вказівки. Лінії на майданчику входять до розміри тих зон і площ, які вони обмежують. Отже, бокові лінії та лінії воріт є невід'ємною частиною ігрового майданчика.

Якщо матч проводиться в закритому приміщенні і м'яч випадково вдаряється в стелю, гра повинна бути зупинена. Вона відновлюється спірним м'ячем під тим місцем, де м'яч торкнувся стелі. У т?? му випадку, якщо & то сталося над штрафний площею, розіграш спірного м'яча здійснюється на 6-метровій позначці.

Результат гри. М'яч вважається забитим у ворота, якщо він повністю перетнув лінію воріт між стійками і під поперечиною і якщо при цьому гравець атакуючої команди навмисне не вніс, не вкинув і не проштовхнув його у ворота рукою.

Команда, що забила протягом всього матчу більшу кількість голів, вважається переможцем. Якщо не було забито жодного м'яча або команди забили однакову кількість голів, то гра вважається закінчилася внічию.

Порушення правил і недисципліновану поведінку гравців. Гравець, який зробить одне з наступних одинадцяти порушень:

а) вдарить або спробує вдарити суперника ногою;

б) перекине суперника, тобто звалить або спробує звалити його підніжкою або нахилившись перед або за ним;

в) стрибне на суперника;

г) нападе на суперника грубо чи небезпечно для нього;

д) штовхне суперника ззаду, якщо тільки той не блокує м'яч;

е) вдарить або спробує вдарити суперника рукою або вчинить плювок в нього;

ж) затримає суперника шляхом фізичного контакту;

з) штовхне суперника недозволеним способом;

и) штовхне суперника плечем;

к) спіткає під суперника в спробі зіграти у м'яч (відбір у підкаті), навіть якщо при цьому і не торкнеться-ся суперника;

л) зіграє в м'яч рукою, тобто зупинить, ударить або штовхне м'яч рукою (це не стосується до воротаря, що знаходиться в межах штрафного майданчика своєї

команди), - повинен бути покараний штрафним ударом, який виконується гравцем протилежної команди з місця, де відбулося порушення.

У тому випадку, якщо одне з перерахованих вище порушень навмисне здійснить гравець, що захищається команди в межах штрафного майданчика, атакуюча команда отримує право на 6-метровий удар. При цьому не має значення, де знаходився м'яч у момент порушення, лише б він був у грі.

Гравець, який зробить одну з таких порушень:

а) зіграє, на думку судді, небезпечно, наприклад, спробує вдарити по м'ячу ногою в той час, коли він знаходиться в руках у воротаря;

б) не граючи м'ячем, буде навмисно блокувати суперника, тобто переміщатися між ним та м'ячем або ставати на шляху суперника так, щоб своїм корпусом перешкоджати його просування;

в) штовхне воротаря плечем у плече, якщо тільки той не знаходиться за межами штрафного майданчика своєї команди;

г) граючи воротарем в межах штрафного майданчика своєї команди;

д) викине м'яч так, що той, не торкнувшись нікого з інших гравців і не стукнувшись об підлогу, потрапляє на половину майданчика команди суперників;

е) викине м'яч, а потім знову візьме його в руки, одержавши його від партнера по команді, коли м'яч при цьому не перетинав середню лінію і його не торкався ніхто з гравців протилежної команди;

ж) застосує тактику, спрямовану на затягування часу гри, - повинен бути покараний вільним ударом, який виробляється гравцем протилежної команди з місця, де відбулося порушення.

У тому випадку, якщо одне з перерахованих вище порушень здійснить гравець команди, що захищається в межах карного майданчика, вільний удар проводиться з 6-метрової межі штрафного майданчика з найближчою до місця порушення точки.

Гравець повинен бути попереджений, якщо він:

о) під час «літаючий» заміни виходить на майданчик до того, як гравець, якого він замінює, повністю покинув її, або виходить на майданчик поза зоною заміни;

б) систематично порушує правила гри;

в) словами або жестом демонстративно висловлює незгоду з будь-яким рішенням судді;

г) допускає неспортивну поведінку.

За будь-яке з зазначених порушень, якщо тільки вона за своїм характером не заслуговує на більш серйозного покарання, гравець, крім попередження, карається вільним ударом, пробиває гравцем протилежної команди з місця, де відбулося порушення. У тому випадку, якщо це порушення відбулося в межах карного майданчика порушника, вільний удар. Проводиться з 6-метрової межі штрафного майданчика з найближчій до місця порушення точки.

Гравець повинен бути вилучений з майданчика, якщо він, на думку судді:

а) винен у серйозному порушенні правил;

- б) веде себе непристойно ;
- в) допускає образливі або нецензурні вирази;
- г) отримавши попередження, допускає порушення, заслуговує на друге попередження.

Якщо гра була спеціально зупинена через необхідність видалення гравця з поля за порушення форми одягу і при цьому не відбулося жодного іншого порушення, який заслуговує на іншого покарання, то вона поновлюється вільним ударом, пробиваємося гравцем протилежної команди з місця, де відбулося порушення. У тому випадку, якщо це порушення відбулося в межах карного майданчика порушника, вільний удар проводиться з 6-метрової межі штрафного майданчика з найближчою до місця порушення точки.

Вказівки. Будучи віддаленим з майданчика, гравець більше не має права взяти участь у грі, а також перебувати на лаві запасних гравців. Однак через 5 хвилин після видалення гравця його команда отримує право грати в повному складі. Контроль за тим, щоб команда, чий гравець був видалений з майданчика, протягом 5 хвилин грала в меншості, покладається на суддю на лінії, а в офіційних міжнародних матчах - на спеціального суддю. Відлік цих 5 хвилин після видалення гравця починається з моменту наступного введення м'яча в гру. Запасний гравець, який через 5 хвилин після видалення отримує право замінити вилученого футболіста, для виходу на майданчик зобов'язаний отримати дозвіл судді. При цьому заміна здійснюється лише в той момент, коли м'яч вийшов з гри.

Штрафний і вільний удари. Штрафний удар відрізняється від вільного тим, що при штрафному ударі м'яч, безпосередньо забитий у ворота покараною команди, зараховується, а при вільному ударі зараховується лише в тому випадку, якщо м'яч після удару, до того як потрапити у ворота, торкнувся будь-кого з інших гравців.

При виконанні штрафного або вільного удару всі гравці протилежної команди повинні знаходитися на відстані не менше 5 м від м'яча до тих пір, поки він не ввійде в гру. М'яч вважається у грі після того, як він пройде відстань, рівну довжині свого кола.

Якщо гравець протилежної команди до удару наблизиться до м'яча на відстань не менше 5 м, то суддя повинен забезпечити виконання штрафного або вільного удару в умовах, що регламентуються правилами (аж до вимоги повторення удару).

У момент виконання штрафного або вільного удару м'яч повинен лежати нерухомо. Гравець, який ударив по м'ячу, не має права торкатися його знову до тих пір, поки до м'яча не доторкнеться або зіграє їм будь-хто з інших гравців. Покарання:

а) якщо гравець, який виконав штрафний або вільний удар, вдруге буде на ньому раніше будь-кого з інших гравців, то суддя повинен зупинити гру і призначити вільний удар, який пробивається гравцем протилежної команди з місця, де сталося вторинне торкання. У тому випадку якщо вторинне торкання відбулося в штрафній площі будь-якої з команд, то вільний удар виконується з 6-

метрової межі штрафного майданчика з найближчою до місця вторинного точки дотику;

б) якщо виконання штрафного або вільного удару здійснюється протягом більш ніж 4 секунд, то суддя повинен призначити вільний удар з того ж місця в протилежну сторону.

Вказівки. Для того щоб відрізнити вільний удар від штрафного, суддя, призначивши вільний удар, повинен підняти руку вгору над головою і не опускати її до тих пір, поки удар не буде виконаний і м'яч при цьому не торкнеться будь-кого з гравців або вийде з гри.

6-метровий удар. Він проводиться з 6-метрової позначки. До моменту виконання цього удару всі гравці, за винятком воротаря що захищається, і гравця, що проводить удар, повинні перебувати на ігровому майданчику за межами штрафної площі на відстані не менше 5 м від 6-метрової позначки. До тих пір, поки м'яч не ввійде в гру, воротар команди, що захищається повинен стояти на лінії воріт між стійками, не переступаючи ногами. Гравець, що виконує 6-метровий удар, повинен ударом ноги направити м'яч вперед. Він не має права потім вдруге торкатися м'яча до тих пір, поки до нього не доторкнеться будь-хто з інших гравців. М'яч вважається в грі, як тільки він пройде відстань, рівну довжині свого кола. М'яч, забитий безпосередньо з 6-метрового удару, зараховується.

При виконанні 6-метрового удару в ігровий час або час після першого або другого тайму, надане додатково спеціально для пробиття 6-метрового удару, гол не слід скасовувати, якщо м'яч, перед тим як потрапити у ворота, стосується стійок, перекладини або воротаря у будь-якій послідовності і якщо при цьому не було будь-якого порушення правил.

Покарання.

За будь-яке порушення правил:

а) гравцям команди, що захищається 6-метровий удар слід повторити, якщо м'яч не був забитий;

б) партнерам гравця, що виконує 6-метровий удар, гол не зараховується, якщо м'яч був забитий, а удар повторюється;

в) гравцям, які виконували 6-метровий удар після того, як м'яч увійшов у гру, незалежно від результату удару призначається вільний удар, який виконується гравцем протилежної команди з 6-метрової позначки.

Удар з бокової лінії. Коли м'яч повністю перетинає бічну лінію по підлозі чи по повітрю, він вводиться назад в гру ударом ноги в будь-якому напрямку з бокової лінії у тому місці, де м'яч перетнув її. Удар проводиться суперником гравця, який останнім торкнувся м'яча перед тим, як м'яч перетнув бічну лінію. У момент введення м'яча в гру кожна з ступнів ніг гравця, що проводить удар, повинна або торкатися бокової лінії, або розташовуватися за межами майданчика. М'яч повинен бути нерухомо встановлений на бічній лінії. Він вважається що ввійшли в гру відразу ж, як тільки пройде відстань, рівну довжині свого кола. Гравець, який виконав удар з бокової лінії, не має права торкатися

м'яча знову до тих пір, поки до нього не доторкнеться або зіграє їм будь-хто з інших гравців. Гравці протилежної команди повинні перебувати на відстані не менше 5 м від м'яча.

Гол, забитий у ворота безпосередньо після удару з бокової лінії, не зараховується.

Покарання:

а) якщо удар з бокової лінії виконано з порушенням правил, то він повторюється гравцем протилежної команди;

б) якщо удар з бокової лінії виконаний не з того місця, де м'яч перетнув бічну лінію, то він повторюється з належного місця гравцем протилежної команди;

в) якщо удар з бокової лінії не виконаний протягом 4 секунд з того моменту, як гравець, що виконує удар, взяв м'яч під свій контроль, то право на виконання удару з бокової лінії передається протилежній команді;

г) якщо гравець, який виконав удар з бокової лінії, повторно торкнеться м'яча раніше будь-кого з інших гравців, то суддя повинен зупинити гру і призначити вільний удар, який пробивається гравцем протилежної команди з місця, де сталося вторинний дотик. У тому випадку якщо вторинне торкання відбулося в штрафній площі будь-якої з команд, то вільний удар виконується з 6-метрової кордону штрафній площі з найближчій до місця вторинного дотику.

Кидок від воріт. Якщо м'яч повністю перетнув лінію воріт з зовнішньої сторони стійок по підлозі чи по повітрю, а також над поперечиною і останнім його торкнувся гравець атакуючої команди, то призначається кидок від воріт. Воротар, перебуваючи в межах штрафного майданчика своєї команди, бере м'яч у руки і кидає його за межі штрафного майданчика, але не далі середній лінії, тим самим вводячи м'яч у гру.

Повну інформацію по правилам можна подивитися тут:

http://futsal.com.ua/sites/default/files/documents/pravyla_gry_futsal.pdf